

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย

6.1 ผู้อยู่อาศัยในโครงการ

ผู้อยู่อาศัยในโครงการ ส่วนใหญ่มีสมาชิกในบ้านจำนวน 4 – 5 คน ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก บางส่วนมีผู้สูงอายุอาศัยร่วมอยู่ด้วย และมีบ้านที่มีคนรับใช้อยู่จำนวนน้อย มีรถยนต์บ้านละ 1 - 2 คัน

ผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่ ต่อเติมและเปลี่ยนแปลงการใช้งานบ้าน หลังจากเข้าอยู่อาศัยแล้ว

6.2 รูปแบบการต่อเติมและเปลี่ยนแปลงการใช้งานที่พบมาก

6.2.1 การต่อเติม

ส่วนใหญ่มีการต่อเติมเฉพาะชั้นล่าง โดย

- 1.) การต่อเติมพื้นที่ด้านหลัง เป็นครัว และพื้นที่เก็บของ จำนวน 75 % ของกลุ่มตัวอย่าง ขนาดพื้นที่ที่ต่อเติม คือ 10.50 – 25.00 ตารางเมตร
- 2.) การต่อเติมหลังคาที่จอดรถ เพื่อให้หลังคาคลุมรถได้ทั้งคัน จำนวน 25 % ของกลุ่มตัวอย่าง

6.2.2 การเปลี่ยนแปลงการใช้งาน

- 1.) การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ครัว เป็นห้องอาหาร แล้วใช้พื้นที่ห้องอาหาร เป็นห้องนั่งเล่น หลังจากมีการต่อเติมครัวออกไปยังพื้นที่ด้านหลัง

6.3 วิเคราะห์สาเหตุของการต่อเติมและเปลี่ยนแปลงการใช้งาน

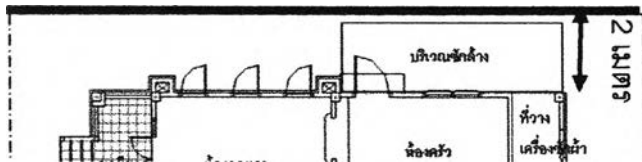
จากการวิเคราะห์ สาเหตุของการต่อเติมและการเปลี่ยนแปลงการใช้งานดังกล่าว คือ

6.3.1 สาเหตุของการต่อเติมพื้นที่ด้านหลัง เป็นครัว

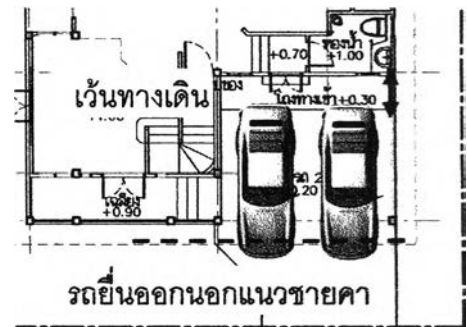
- 1.) พื้นที่ด้านหลัง เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะที่ง่ายต่อการต่อเติม คือ มีกำแพงด้านหลังและผนังบ้านอยู่แล้ว พื้นที่แคบ ไม่มีมุมมอง เจ้าของบ้านจึงมักต่อเติมกันโดยทั่วไป ในกรณีนี้ ผู้อยู่อาศัยจึงมักต่อเติมเป็นครัว เพื่อแก้ปัญหาการใช้งานครัวเดิมในแบบมาตรฐานที่มีปัญหาด้านกลิ่นควันจากการทำอาหาร
- 2.) ครัวที่โครงการจัดเตรียมไว้ให้ มีลักษณะเป็นครัวแบบฝรั่ง เมื่อมีการใช้งานจริง เกิดปัญหากลิ่นควันจากการทำอาหารเข้ารอบกวนในตัวบ้าน ขึ้นไปถึงชั้นสอง เนื่องจากในแบบมาตรฐาน ห้องรับแขก ห้องอาหาร โถงบันได โถงทางเดินชั้นสอง มีพื้นที่ต่อเนื่องถึงกันทั้งหมด

6.3.2 สาเหตุของการต่อเติมหลังคาที่จอดรถ

1.) ในแบบมาตรฐาน โถงทางเข้าส่วนบริการใช้พื้นที่ร่วมกับที่จอดรถ ทำให้ผนัง กระชับ สอดคล้องกับพื้นที่ดินขนาดมีขนาดจำกัด แต่เมื่อมีการใช้งานจริงจึงทราบว่าเกิดปัญหาคือเมื่อมีการจอดรถ จะทำให้เข้าออกไม่สะดวก ทำให้ต้องจอดถอยออกมาเพื่อเว้นเป็นทางเข้าออกให้สะดวกขึ้น บางส่วนของรถจึงยื่นยาวออกนอกแนวชายคา เจ้าของบ้านจึงต่อเติมหลังคาให้ยื่นยาวมากขึ้น เพื่อให้สามารถคลุมรถได้ทั้งคัน

รูปที่ 6.1 แสดงลักษณะพื้นที่หลังบ้าน

รูปที่ 6.2 แสดงการจอดรถถอยออกมาเพื่อเว้นเป็นทางเข้า

6.3.3 สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงการใช้งานจากครัว เป็นห้องอาหาร แล้วใช้พื้นที่ห้องอาหาร เป็นห้องนั่งเล่น หลังจากมีการต่อเติมครัวออกไปยังพื้นที่ด้านหลัง

1.) การต่อเติมครัวออกไปทางด้านหลัง ทำให้เกิดพื้นที่ว่างภายในเพิ่มขึ้น ผู้อยู่อาศัยจึงเปลี่ยนแปลงการใช้งาน โดยส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงครัวหรือห้องอาหารเป็นห้องนั่งเล่น เนื่องจากพื้นที่รับแขกเดิมไม่เป็นสัดส่วนเพราะเป็นห้องเพดานสูงซึ่งเป็นลักษณะที่ไม่คุ้นเคย

6.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการศึกษาการต่อเติมและเปลี่ยนแปลงการใช้งานบ้าน ระดับราคา 2-5 ล้านบาท กับการวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

6.4.1 การต่อเติมครัว

เปรียบเทียบรูปแบบการต่อเติมครัว

รูปแบบการต่อเติม พบการต่อเติมบนพื้นที่ด้านหลังไปจนสุดแนวรั้ว ต่อเนื่องกับพื้นที่ซักล้างเหมือนกันทุกระดับราคา แตกต่างกันที่ขนาดพื้นที่ ยกเว้นแต่สำหรับบ้านระดับราคา 10 ล้านบาทขึ้นไป พบส่วนเอนกประสงค์เป็นส่วนทำงานของคนรับใช้ คั่นระหว่างตัวบ้าน กับครัวที่ต่อเติมรวมกับเรือนบริการซึ่งเป็นบริเวณอยู่อาศัยของคนรับใช้

เปรียบเทียบสาเหตุของการต่อเติมครัว

สาเหตุของการต่อเติมครัว ของบ้านระดับราคา 2-5 ล้านบาท เหมือนกับระดับราคา 5-10 ล้านบาท โดยต่อเติมเพื่อแก้ปัญหากลิ่นควันจากการทำอาหาร เข้ารบกวนในบ้าน และเพื่อเพิ่มขนาดครัว แต่สำหรับบ้านระดับราคา 10 ล้านบาทขึ้นไป เป็นการต่อเติมเพื่อแยกส่วนครัว ซึ่งเป็นส่วนทำงานของคนรับใช้ ไปอยู่เรือนบริการ ออกจากส่วนของเจ้าของบ้าน

6.4.2 การต่อเติมที่จอดรถ

เปรียบเทียบรูปแบบการต่อเติมที่จอดรถ

การต่อเติมที่จอดรถ ของบ้านระดับราคาสูง (5-10 ล้านบาท และ 10 ล้านบาทขึ้นไป) มีรูปแบบเหมือนกัน คือ ต่อเติมออกมาด้านหน้าจนถึงแนวรั้ว ส่วนการต่อเติมหลังคาที่จอดรถของบ้านระดับราคา 2-5 ล้านบาท เป็นการต่อเติมเพื่อเพิ่มระยะยื่นของชายคา ให้ยาวมากขึ้น

เปรียบเทียบสาเหตุการต่อเติมที่จอดรถ

สาเหตุการต่อเติมที่จอดรถของบ้านระดับราคาสูง (5-10 ล้านบาท และ 10 ล้านบาทขึ้นไป) เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงที่จอดรถเดิมเป็นการใช้งานอื่นคือห้องเอนกประสงค์ หรือห้องพิเศษอื่น ๆ ส่วนสาเหตุของการต่อเติมหลังคาที่จอดรถ ของบ้านระดับราคา 2-5 ล้านบาท ให้ยื่นยาวมากขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการกันแดดฝน เนื่องจากทางเข้าส่วนบริการใช้พื้นที่ร่วมกันที่จอดรถ เมื่อจอดรถแล้วทำให้เข้าออกไม่สะดวก จึงต้องถอยรถให้ออกมา ทำให้รถยื่นออกนอกชายคา ระยะยื่นชายคาที่เตรียมไว้จึงไม่สามารถคลุมรถได้ทั้งคัน เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการออกแบบเฉพาะกรณีศึกษานี้เท่านั้น

6.4.3 การเปลี่ยนแปลงการใช้งาน

เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงห้องครัวเป็นห้องทานอาหาร และห้องทานอาหารเป็นห้องนั่งเล่น

การเปลี่ยนแปลงห้องนั่งเล่นของบ้านระดับราคาสูง มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่จอดรถเป็นห้องนั่งเล่น แทนพื้นที่รับแขกเดิม เพราะลักษณะผังพื้นที่ของชั้น 1 ที่โล่งต่อเนื่องกัน ทำให้เปลืองกำลังของเครื่องปรับอากาศ ส่วนการเปลี่ยนแปลงห้องนั่งเล่นของบ้านระดับราคา 2-5 ล้านบาท ไปยังห้องทานอาหาร เนื่องจากมีพื้นที่ว่างจากการต่อเติมครัวออกไปด้านนอก โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของนางสาวพัทยา ที่ว่าพื้นที่รับประทานอาหารมักติดต่อกับพื้นที่

รับแขกนั่งเล่น เนื่องจากเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่รับแขก-นั่งเล่น พื้นที่รับประทานอาหารจะมีการเปลี่ยนแปลงร่วมด้วยพร้อมกัน

สรุปการเปรียบเทียบการต่อเติมและเปลี่ยนแปลงการใช้งานบ้านระดับราคา 2 – 5 ล้านบาท กับการวิจัยที่ผ่านมา

การต่อเติมครัว

บ้านทุกระดับราคา มีการต่อเติมครัวไปจนถึงแนวรั้วด้านหลัง แต่มีการต่อเติมด้วยเหตุผลเรื่องแก้ปัญหากลิ่นควันจากการทำอาหาร และเรื่องลักษณะของพื้นที่ด้านหลังที่ต่อเติมได้ง่าย ต่อเนื่องจากครัวเดิม ยกเว้นบ้านระดับราคา 10 ล้านบาทขึ้นไป ที่ต่อเติมครัวให้อยู่ในเรือนบริการ เพื่อแยกส่วนพื้นที่ทำงานของคนรับใช้ออกจากส่วนของเจ้าของบ้าน

การต่อเติมหลังคาที่จอดรถ

บ้านระดับราคา 5-10 ต่อเติมที่จอดรถเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงที่จอดรถเดิม เป็นการใช้งานอื่น คือ ห้องนั่งเล่นหรือห้องพิเศษอื่น ๆ และบ้านระดับราคา 10 ล้านบาทขึ้นไปต้องการเตรียมที่จอดรถไว้เผื่ออนาคต แต่บ้านระดับราคา 2-5 ล้านบาท ต่อเติมหลังคาให้ยื่นยาวมากขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการกันแดดฝน ที่เนื่องมาจากการออกแบบพื้นที่ส่วนโรงทางเข้าส่วนบริการมีพื้นที่ร่วมกับที่จอดรถ เมื่อจอดรถแล้วทำให้การเข้าออกไม่สะดวก ผู้อยู่อาศัยจึงต้องถอยรถออกมาจนเลยระยะยื่นของชายคา ซึ่งเป็นปัญหาจากการออกแบบ เกิดขึ้นเฉพาะกับกรณีศึกษา

การเปลี่ยนแปลงครัวเป็นห้องทานอาหาร และห้องทานอาหารเป็นห้องนั่งเล่น

บ้านระดับราคา 5-10 ล้านบาท เปลี่ยนแปลงที่จอดรถ เป็นห้องนั่งเล่น เนื่องจากปัญหาเรื่องการติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ในพื้นที่เดิมที่เปิดโล่งถึงกันหมด ส่วนบ้านระดับราคา 2-5 ล้านบาท เปลี่ยนแปลงห้องทานอาหารเดิม เป็นห้องนั่งเล่น เนื่องจากเกิดพื้นที่ว่างจากการต่อเติมครัวออกไปทางด้านหลัง

จะเห็นได้ว่า ที่อยู่อาศัยทุกระดับราคา มีการต่อเติมครัวทางด้านหลัง แต่มีสาเหตุและขนาดพื้นที่ที่การต่อเติมแตกต่างกันออกไป และเมื่อมีการต่อเติมครัวออกไปทางด้านหลังแล้ว สำหรับบ้านระดับราคา 2 – 5 ล้านบาทพื้นที่ครัวเดิมก็จะถูกแทนที่ด้วยการใช้งานอื่น ตามแต่ความต้องการของผู้อยู่อาศัย ส่วนการต่อเติมชายคาที่จอดรถนั้นเป็นปัญหาจากการออกแบบ ซึ่งเกิดขึ้นเฉพาะกับกรณีศึกษาเท่านั้น

6.5 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการออกแบบ

การวางตำแหน่งของแปลงที่ดิน กับการต่อเติม

จากการสำรวจพบว่า บ้านที่มีการต่อเติมเป็นร้านค้า คือบ้านที่มีตำแหน่งแปลงที่ดินติดกับถนนหลักของโครงการ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาเรื่องความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของทัศนียภาพโดยรวมของโครงการ และหากมีการจอดรถเพื่อใช้บริการร้านค้า ก็จะทำให้เกิดขวางทางสัญจรของผู้อยู่อาศัย ฉะนั้นในการจัดวางผังบริเวณหากโครงการมีแนวความคิดที่จะแยกบริเวณอยู่อาศัย ออกจากส่วนพาณิชยกรรมอย่างชัดเจน ควรพิจารณาหลีกเลี่ยงการวางแปลงที่ดิน ในตำแหน่งที่ผู้อยู่อาศัยจะมีโอกาสต่อเติมเป็นร้านค้า เช่น บริเวณติดถนนเป็นทางสัญจรหลัก เข้าถึงได้ง่าย

การออกแบบครัว

เนื่องจากบ้านทุกระดับราคา มีการต่อเติมครัวกันมาก การออกแบบครัวที่เหมาะสมกับพฤติกรรมการทำอาหารแบบไทยซึ่งมีกลิ่นและควันรบกวน จะมีส่วนช่วยลดปริมาณการต่อเติมลงได้

ครัวในแบบมาตรฐานของโครงการบ้านวรารักษ์ รังสิตคลอง 3 มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ทางหลังบ้าน ขนาด 9 ตารางเมตร และพบว่ามีครัวต่อเติมครัวให้มีขนาดใหญ่ขึ้น แก้ปัญหากลิ่นควันด้วยการสร้างครัวไทยขึ้นมาอีกแห่งในบริเวณที่ลับตาคน ให้ตัดขาดออกจากพื้นที่ส่วนอื่นภายในบ้าน โดยเก็บครัวแบบสากลไว้เพื่อใช้ในงานที่ไม่หนักมาก ตรงกับการวิจัยของ กุลกาญจน์ แยมุ่น ซึ่งทำการศึกษาเรื่อง ครัวไทย

การออกแบบครัวที่เหมาะสมกับพฤติกรรมการทำอาหารของคนไทย กุลกาญจน์ แยมุ่น ได้สำรวจพบว่าครัวโดยเฉลี่ยควรมีขนาดประมาณ 12 - 18 ตารางเมตร ตำแหน่งที่ตั้งควรอยู่ทางข้างบ้านค่อนข้างด้านหลัง โดยยื่นออกมาเพื่อให้มีพื้นที่สำหรับเจาะช่องเปิดเพิ่มขึ้น ลักษณะเป็นครัวที่มีความโปร่งอย่างพอดี เพื่อให้มองเห็นออกไปยังส่วนอื่นของบ้าน นอกจากนี้จะแก้ปัญหากลิ่นควันแล้ว ยังเพิ่มความปลอดภัยแก่ผู้อาศัย และช่วยให้แม่บ้านไม่ถูกตัดขาดออกจากคนในครอบครัว

ควรมีการศึกษาเพิ่มเติม เกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่ใช้สอยแล้วไม่เกิดการใช้งาน เรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้พื้นที่ของผู้อยู่อาศัย และเรื่องเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต่อเติมกับพฤติกรรมต่อเติมของคนไทย เนื่องจากพบว่าที่อยู่อาศัยทุกระดับราคา มีการต่อเติมเกือบทั้งหมด